

Kryteria oceniania
w
edukacji
dla
bezpieczeństwa

Wioletta Kuchta, Maciej Lewandowski
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Józefa Piłsudskiego
w Sierakowicach

Cele przedmiotowego systemu oceniania

- obserwowanie osiągnięć ucznia
- dostarczanie informacji rodzicom (prawnym opiekunom), uczniom o poziomie osiągnięć edukacyjnych
- wspieranie rozwoju i rozbudzenie motywacji uczenia się
- sprawdzanie wiadomości i umiejętności
- rozpoznawanie uzdolnień uczniów
- gromadzenie informacji o uczniu
- wdrażanie do samooceny
- motywowanie ucznia do dalszej pracy
- umożliwienie nauczycielowi doskonalenia metod pracy.

Kontrola i ocena osiągnięć uczniów

Systematycznej, planowej kontroli i ocenie podlegają wszystkie formy aktywności uczniów:

- wypowiedzi;
- czynności polecane przez nauczyciela;
- wytwory pracy – albumy tematyczne, mapy, schematy, wykresy, katalogi itp.;
- odpowiedzi, rozwiązywanie krzyżówek, kartkówki;
- sprawdziany, testy;
- aktywność na zajęciach (uczestnictwo w dramie, ćwiczeniach, dyskusji – poprawność działania, logika argumentacji, oryginalność i przydatność proponowanych rozwiązań);
- zachowanie w trakcie zajęć – obserwacja uczestnicząca (głównie w sferze postaw).

Obszary oceniania

- wiadomości
- umiejętności
- postawa – aktywność, pracowitość, systematyczność.

Ogólne zasady oceniania

Wszystkie oceny ucznia należy opierać na czytelnych kryteriach i powszechnie obowiązujących zasadach. Oto one:

1. Określone są szczegółowo wymagania na konkretne oceny szkolne.
2. Wymienione są wszystkie formy kontroli stopnia opanowania materiału oraz postępów w nauce (klasówka, kartkówka, odpowiedź ustna itd.).
3. Formy te są bardzo dokładnie zdefiniowane, a dopuszczalność ich użycia jest także wyraźnie wskazana. Na przykład:
 - ✓ odpowiedź ustna może mieć miejsce po każdej lekcji danego przedmiotu. Jej zakres obejmuje problematykę trzech ostatnich zajęć;
 - ✓ praca klasowa – forma kontroli kończąca dział programu; jest pisana po uprzedniej zapowiedzi, z wyprzedzeniem co najmniej 7 dni. Poprzedzona jest zwykle lekcją obejmującą powtórzenie i utrwalenie materiału.
4. Określone są terminy i sposoby poprawiania ocen oraz zwrotu prac pisemnych.
5. Przedstawione są: procedury komisyjno-odwoławcze przedmiotowa i szkolna oraz formy informowania rodziców.
6. Ustalono tryb i terminy nadrabiania zaległości z powodu nieobecności oraz forma ich zaliczania – kontrolowania.
7. Wszyscy, bez wyjątku przestrzegają tych zasad na równych prawach.

Kryteria oceniania

Podstawą do wyprowadzenia wniosku, że uczniowie opanowali wiedzę i umiejętności przewidziane programem, będzie systematyczna obserwacja prowadzona systemowo, a więc w sposób planowy, ukierunkowany, właściwie dokumentowany, na wysokim poziomie warsztatowym. Opanowanie przez uczniów wymagań na poziomie podstawowym potwierdza sukces pedagogiczny. W myśl założeń współczesnej myśli pedagogicznej ocena, oprócz spełniania pozostałych funkcji, powinna informować ucznia i nauczyciela, co już zostało osiągnięte i dopracowane, a co wymaga dalszego doskonalenia i wzmożonego wysiłku. Niezbędne staje się więc wypracowanie własnych kryteriów, stworzenie (oprócz wewnątrzszkolnego systemu oceniania) także własnego – przedmiotowego systemu oceniania. Przedstawione niżej zestawienie to propozycja, którą można dostosować do konkretnych warunków.

Ponieważ program z założenia ma charakter czynnościowy, pierwszoplanowym kryterium stają się umiejętności ucznia. Istotne są także: zaangażowanie ucznia w proces nauczania – uczenia się, jego aktywność, utożsamianie się z problematyką i przejawianie zainteresowania. W dalszej kolejności ocenie powinien podlegać cały zasób wiedzy.

Bardzo wartościowym narzędziem kontroli osiągnięć szkolnych ucznia są testy, szczególnie opracowane indywidualnie przez nauczycieli, ponieważ oni najlepiej znają możliwości grupy, z którą pracują, oraz swoje możliwości warsztatowe. Do tworzenia testów wykorzystuje się najczęściej zadania:

➤ *otwarte:*

- z luką (wymagające uzupełnienia zdania przez wstawienie brakującego wyrazu);
- wymagające krótkiej odpowiedzi (udzielonej za pomocą liczb, wyrazu lub prostego zdania);
- wymagające rozszerzonej odpowiedzi (w formie rozwiniętej, często rozprawki);

➤ *zamknięte:*

- „prawda – fałsz” (wymagające określenia prawidłowości podanego stwierdzenia);
- wielokrotnego wyboru (wymagające wskazania prawidłowej odpowiedzi wśród wielu propozycji);
- dobieranie par poprawnych stwierdzeń.

Ocena	Umiejętności i aktywność Uczeń:	Wiedza Uczeń:
Celująca	<ul style="list-style-type: none"> ➤ inicjuje dyskusję ➤ przedstawia własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć ➤ systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą ➤ odnajduje analogie, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdobył wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego

	<p>wskazuje szanse i zagrożenia określonych rozwiązań</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień ➤ argumentuje w obronie własnych poglądów, posługując się wiedzą pozaprogramową 	
<p>Bardzo dobra</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji ➤ samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela ➤ jest aktywny na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych (zawodach, konkursach) ➤ bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów ➤ odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze ➤ sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania (także doraźnego) ➤ umie pokierować grupą rówieśników; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie ➤ sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa

<p style="text-align: center;">Dobra</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji ➤ poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych ➤ samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności ➤ podejmuje wybrane zadania dodatkowe ➤ jest aktywny w czasie lekcji ➤ poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt i wykorzystać niektóre środki ratownicze 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opanował materiał programowy w stopniu zadowalającym
<p style="text-align: center;">Dostateczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji ➤ samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć ➤ przejawia przeciętną aktywność 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opanował podstawowe elementy programu, pozwalające na podjęcie w otoczeniu działań ratowniczych i zabezpieczających
<p style="text-align: center;">Dopuszczająca</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia, wykorzystując podstawowe umiejętności ➤ jego postawa na lekcjach jest bierna, ale wykazuje chęć do współpracy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wykazuje braki w wiedzy, nie uniemożliwiają one jednak dalszej edukacji i mogą zostać usunięte

<p>Niedostateczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nie potrafi wykonać prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności ➤ wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki ➤ nie interesuje się przedmiotem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wykazuje braki w wiedzy, które uniemożliwiają dalszy rozwój w ramach przedmiotu
------------------------------	---	---

W przypadku prac pisemnych punktowanych stosuje się następującą skalę :

➤ celujący
dodatkowe	100-96% maksymalnej liczby punktów + zadanie
➤ bardzo dobry	95-86% maksymalnej liczby punktów
➤ dobry	85-70% maksymalnej liczby punktów
➤ dostateczny	69-50% maksymalnej liczby punktów
➤ dopuszczający	49-30% maksymalnej liczby punktów
➤ niedostateczny	29-0% maksymalnej liczby punktów.

